

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้รับบริการแผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นผู้รับบริการแผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลศรีเทพ ที่เข้ามาอนรับการรักษาในโรงพยาบาลระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2547 ถึง 31 ธันวาคม 2547 จำนวน 358 คน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purpose sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองโดยใช้กรอบแนวคิดของจรรยาบรรณพยาบาล ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย พ.ศ.2546 ยกเว้นข้อ 7 และ 8 ซึ่งเป็นพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลที่แสดงออกเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อวิชาชีพพยาบาล ที่ผู้รับบริการรับรู้ได้ยาก ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลแบ่งออกเป็น 7 ด้านดังนี้ พยาบาลรับผิดชอบต่อประชาชนผู้ต้องการการพยาบาลและบริการสุขภาพ พยาบาลประกอบอาชีพด้วยความเมตตากรุณา เคารพในคุณค่าของชีวิต ความมีสุขภาพดีและความผาสุกของเพื่อนมนุษย์ พยาบาลมีปฏิสัมพันธ์ทางวิชาชีพกับผู้รับบริการ ผู้ร่วมงานและประชาชน ด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชนของบุคคล พยาบาลยึดหลักความยุติธรรมและความเสมอภาคในสังคมมนุษย์ พยาบาลประกอบวิชาชีพโดยมุ่งหวังความเป็นเลิศ พยาบาลพึงป้องกันอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของผู้รับบริการ และพยาบาลพึงรับผิดชอบต่อตนเองเช่นเดียวกับรับผิดชอบต่อผู้อื่น จำนวน 40 ข้อ เป็นคำถามปลายปิดให้เลือกตอบ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index : CVI) เท่ากับ .89 และทดสอบหาความเที่ยง (reliability) โดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปทดสอบใช้กับผู้รับบริการแผนกผู้ป่วยใน ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด จำนวน 20 ท่าน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .86

การรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 358 คน คิดเป็น ร้อยละ 100 จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดย

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางคอมพิวเตอร์ใช้ค่าสถิติ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานได้ผลการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 358 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.47 เพศชาย ร้อยละ 45.53 มีช่วงอายุระหว่าง 18–86 ปี อายุเฉลี่ย 42.18 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 60.06 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 44.97 สถานภาพสมรส ร้อยละ 75.70 มารับบริการด้วยการวินิจฉัยโรค / อาการของ ไข้หวัด ไข้หนาวสั่น ปวดศีรษะ คออักเสบ ร้อยละ 19.55 จำนวนครั้งที่มารับบริการ 2–5 ครั้ง ร้อยละ 64.80 และจำนวนวันนอนโรงพยาบาลในช่วง 1–3 วัน ร้อยละ 88.00

2. ข้อมูลพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้รับบริการแผนกผู้ป่วยใน ผลการศึกษาพบว่า ผู้รับบริการรับรู้ว่ายพยาบาลแสดงพฤติกรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.28$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน คือ พยาบาลรับผิดชอบต่อประชาชนผู้ต้องการการพยาบาลและบริการสุขภาพ ($\bar{x} = 2.33$, S.D. = 0.37) พยาบาลยึดหลักความยุติธรรมและความเสมอภาคในสังคมมนุษย์ ($\bar{x} = 2.29$, S.D. = 0.41) พยาบาลพึงป้องกันอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของผู้รับบริการ ($\bar{x} = 2.28$, S.D. = 0.49) พยาบาลประกอบอาชีพด้วยความเมตตากรุณาเคารพในคุณค่าของชีวิต ความมีสุขภาพดี และความผาสุกของเพื่อนมนุษย์ ($\bar{x} = 2.25$, S.D. = 0.47) พยาบาลมีปฏิสัมพันธ์ทางวิชาชีพกับผู้รับบริการผู้ร่วมงานและประชาชน ด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิมนุษยชนของบุคคล ($\bar{x} = 2.25$, S.D. = 0.43) พยาบาลประกอบอาชีพโดยมุ่งหวังความเป็นเลิศ ($\bar{x} = 2.24$, S.D. = 0.43) และพยาบาลพึงรับผิดชอบต่อตนเองเช่นเดียวกับรับผิดชอบต่อผู้อื่น ($\bar{x} = 2.24$, S.D. = 0.43)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ผู้บริหารการพยาบาลและผู้บริหารโรงพยาบาลสามารถนำข้อมูลไปใช้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เช่น พยาบาลกระตือรือร้นในการให้บริการอย่างครบถ้วนและเต็มความสามารถ พยาบาลแสดงความรับผิดชอบต่อในการปกป้องผู้รับบริการให้ได้รับการรักษาที่เหมาะสมกับภาวะการเจ็บป่วย พยาบาลได้จัดเตรียมเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัยไว้พร้อมที่จะให้บริการ และพยาบาลปฏิบัติต่อผู้รับบริการเป็นอย่างดีตามความคาดหวัง

2. ช่วยติดตาม ควบคุม ประเมินผล การเฝ้าระวังพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลเป็นระยะๆ และประเมินความเสี่ยงด้านการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมที่ไม่เหมาะสมให้สามารถป้องกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเร็ว

3. สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลที่มีการปฏิบัติน้อย และปลูกฝังให้เกิดเป็นวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อพัฒนาองค์กรวิชาชีพการพยาบาล

4. เพิ่มสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับพยาบาล เช่น การประกาศเกียรติคุณพยาบาลเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมจริยธรรมดีเด่น การให้คำชมเชยและเป็นต้นแบบการแสดงพฤติกรรมจริยธรรมแก่บุคคลทั่วไป เป็นต้น

5. แจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงผลการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลในครั้งนี เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบ ในการหาโอกาสในการทบทวนและพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของตนเอง และผู้ร่วมงานในหน่วยงาน

6. การจัดอบรมสัมมนาเรื่องพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลแต่ละด้านของจรรยาบรรณพยาบาล ฉบับ ปัจจุบันเพื่อให้พยาบาลมีความเข้าใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้พฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลในผู้ป่วยที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลที่มีระยะเวลานานแตกต่างกัน หรือมีระดับความรุนแรงของความเจ็บป่วยแตกต่างกัน

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกรรับรู้พฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาล

3. ควรนำกรอบแนวคิดจริยธรรมทางการพยาบาลนี้ไปศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้พฤติกรรมจริยธรรมระหว่างผู้ให้บริการพยาบาลกับผู้รับบริการ